

TROSOPPLÆRING FOR TWEENS

Dig Deeper

1-5

RESSURSHEFTE

Utgitt av

Acta - barn og unge i Normisjon

FriBU - Frikirkens barn og unge

TAKK!

Det er mange mennesker som har gitt av sin tid og sitt engasjement for at "Trosopplæring for tweens – Dig Deeper" skulle bli det det er i dag, og noen fortjener en spesielt stor takk. Først og fremst takk til Anders og Line som har vært med i prosjektet i flere år. Sammen har vi bedt, skrevet, myldret og ledd. Takk for deres gode ideer, kritiske innvendinger og genuine engasjement for at tweens i Norge skal bli bedre kjent med Gud.

Takk til regissør Lars Kristian for tid, profesjonalitet, innsats og målrettethet. Og takk til Øyvind for skarpe blikk, kreativitet og godt fokus.

Takk til Marte Konradsen for god grafisk hjelp og til Kristoffer Singstad for omslagsdesign.

Takk til ledelsen i Acta og FriBU som har trodd på prosjektet i motvind og medvind.

Daniel dos Santos
Barne og ungdomspastor i FriBU

Henrik Guii-Larsen
Barnekonsulent i Acta - barn og unge i Normisjon

INNHold

Dig Deeper	s. 3
Tweens	s. 4
Brukerveiledning	s. 7
Forslag til program	s. 7
Gruppesamtaler	s. 8
Dig Deeper praksis	s. 8
Samlinger	s. 10
Tema 1 - Tro og tvil	s. 11
Tema 2 - Gud er skaper	s. 13
Tema 3 - Syndefallet	s. 15
Tema 4 - Jesus er frelser	s. 17
Tema 5 - Jesus er sann Gud	s. 19
Ressurser	s. 21
Organisasjoner	s. 21
Filmer	s. 21
Dataspill	s. 21
Nettsteder	s. 22
Musikk	s. 22
Litteratur	s. 22
Natverdsliturgi	s. 22

Dig Deeper er laget for tweens. Dig Deeper, eller "grav dypere," ønsker å hjelpe tweens til å utforske og tilnærme seg Gud på sine egne premisser. Derfor er Dig Deeper mer enn et forkynnelseskonsept; Dig Deeper inneholder også muligheter til refleksjon, samtaler og involvering av deltakerne.

Dig Deeper er bygd på tre søyler:

Vi ønsker...

1. Å grave dypere i forholdet vårt til Gud
2. Å grave dypere i tema som opptar oss
3. Å bli bedre kjent med hverandre

1. "Å grave dypere i forholdet vårt til Gud" er det første og mest sentrale punktet i Dig Deeper. Å grave dypere i forholdet vårt til Gud innebærer to perspektiver. For det første ønsker vi å bidra til å gi tweensa kjennskap til Gud gjennom å oppmuntre til å etablere eller videreføre et personlig forhold til Gud. Vi ønsker at tweensa selv skal få mulighet til å slippe Gud inn i livene sine og å øke sin kjennskap til han. Gud er personlig og vi ønsker å ta det personlig.

For det andre ønsker vi å bidra til økt kunnskap om hvem den treenige Gud er, og til hans frelsende historie med oss mennesker. Gjennom Dig Deeper skal tweensa kunne tilegne seg kunnskap om viktige bibelhistorier, og få innsikt i noen av de mest sentrale dogmene i evangelisk kristen tro.

Disse to perspektivene er ikke kontrasterende, men gjensidig oppbyggende; kjennskapen belyser kunnskapen og motsatt.

Ved å ha fokus på disse to perspektivene, kjennskap til Gud og kunnskap om Gud, håper vi at Dig Deeper vil være med på å bygge en sunn, slitesterk og selvbestemt tro.

2. "Å grave dypere i tema som opptar oss" gir rom for vår egen virkelighet inn i Dig Deeper. Gud har ikke trukket seg ut av verden og betrakter verden fra tilskuerplass. Gud har inngående kjennskap til mobiltelefonbruk, pornografibransjen, internettvaner, fotballregler, kleskoder og pannekakeoppskrifter. Han har et ubeskrivelig stort engasjement for oss mennesker, så det er klart han bryr seg om premissene for hvordan vi lever, hvilke samfunnsprosesser som er med å forme oss, og for våre dagligliv, våre lengsler, begjær og drømmer. Derfor ønsker vi å oppmuntre til å snakke om virkeligheten for tweens slik den er, i dag. Derfor har vi skrevet et helt kapittel om tweens i dette heftet, slik at vi skal kunne hjelpe hverandre til å la Gud være relevant. Vi vil skrive Gud i presens.

3. "Å bli bedre kjent med hverandre" er den siste søylen i Dig Deeper. Tweens er generelt utrolig opptatt av vennskap og venner. I Dig Deeper vil dere finne tips til gruppesamtaler, refleksjonsspørsmål og annet stoff som kan være med på å gi grobunn for nære, gode og ekte vennskap.

Det finnes ikke noe godt dekkende ord for denne aldersgruppen på norsk. Norsk språkråd foreslår: "Store barn", mens man på engelsk finner mange ord, for eksempel: "preteens", "betweenagers" og "tweens". Vi har valgt å bruke ordet tweens, som kommer fra "in between." Tweens er ikke barn i tradisjonell forstand, men heller ikke ungdommer. De er midt i mellom. Vi har valgt å definere aldersgruppen som 10 -13, (14), i samsvar med mellomtrinnet på barneskolen. I noen tilfeller kan man også snakke om tweens helt opp i ungdomsskolealder, det vil si til og med 14 år.

Så hvordan er dagens tweens?

I denne alderen får de et mer realistisk syn på verden rundt seg. I stedet for å være redde for troll og monstre, kan de være redde for kidnapping, voldtekt og skumle ting de hører om på nyhetene. De får mer ansvar, og de får et mer utviklet syn på seg selv og sin egen identitet. De har en større følelse av uavhengighet og et mer nyansert syn på hva som er rett og galt. De ser ikke lenger ting så svart-hvitt som før.

Mobiltelefoner, pc'en der de chatter med kjente og ukjente på MSN og andre chatkanaler er kjente fenomen. De ser på MTV mens de gjør lekser. Og de blir tatt med på råd hjemme når det skal kjøpes ny bil eller pc - og får være med på å bestemme hvor årets ferie skal gå.

Tweens er utålmodige, ting skal skje nå! Tweens kan ofte gi uttrykk for at alt er kjedelig, og hvis de ikke synes det er kjedelig, skal de i hvert fall ikke fortelle at det var gøy. Hva som er kjedelig bestemmes av de mest populære. Tweens kan virke skremmende og gi inntrykk av å ha peiling på alt. Men de er like usikre og søkende som vi selv var da vi var på den alderen, og trenger å hente trygghet hos familien og gode trygge voksne modeller.

I denne alderen ønsker de desperat å være tenåringer samtidig som de heller ikke vil slutte å være barn. Tweens ønsker å bli behandlet som voksne og å få muligheten til å bestemme mer over seg selv. Til tider kan de gå rundt med en opplevelse av å være konstant misforstått.

Mange tweens har en elendig selvtilitt og et dårlig selvbilde. Det er et stort press på utseende, hvor tynn du skal være eller hvor stor overkropp du skal ha. Mange kortvokste gutter kompenseres med muskler, så det er ikke lenger bare unge jenter som opplever et sterkt press på hvordan de skal se ut.

Dagens tweens er den rikeste generasjonen av 10 -13 (14) åringer noensinne og også den mest opplyste. Norske barn og unge i alderen 8 til 15 år har et årlig forbruk på 6,5 milliarder kroner ("Tide tendenser" og "Tekstilforum"). Med disse forutsetningene står tweens i dag i fare for å utvikle en verdensforståelse som baserer seg på materielle verdier, og å definere sin identitet i forhold til eiendeler og penger. Dette vet markedskreftene å utnytte og de satser tungt inn mot denne gruppen. Tweens er kritiske overfor reklame og andre kommersielle budskap. Langt fra all reklame biter på dem, men tv-program, blader og artikler påvirker dem.

Mange tweens er særlig opptatt av merkevarer, og definerer seg selv og andre gjennom merkelappen på klær, elektronikk, sminke og så videre. Har du ikke de riktige merkene så faller du utenfor fellesskapet. Fellesskapet er noe av det viktigste for en tween, så de færreste er klare for å skille seg ut. Det handler om å være lik som alle andre, gå i de samme klærne og høre på den samme musikken som alle andre hører på.

Viktigheten av venner er enorm. *"Venner er viktigere enn Jesus,"* sier mange kristne tweens og ungdommer. De kan ikke tenke seg et liv uten de vennene de har og er avhengige av. Oppførselen til tweens vil først og fremst være styrt av hva deres jevnaldrende sier. De får bekreftet sin identitet gjennom likhet og fellesskap.

Pubertet og kjønnsmodning

Det varierer hvor gammel man er når puberteten slår inn. Tidligere har man forbundet pubertet med tenårene, men faktum er at mange tweens allerede er i puberteten. I denne fasen dras de mellom motpolene identitet og identitetsforvirring. Det skjer store forandringer i kroppen deres, og samtidig møter de nye krav og forventninger. Den barnslige identiteten de har hatt, strekker derfor ikke lenger til. De må etablere en ny identitet som både samsvarer med tidligere opplevelser og imøtekommer nye krav og forventninger. Mens de etablerer den nye identiteten sin har de behov for løsrivelse fra det kjente og nære. Dette fører til at de er mindre opptatt av hva foreldre og andre voksne mener, men er mer opptatt av hva sine jevnaldrende mener. De unge har en tendens til å overvurdere avstanden til foreldrene, mens foreldrene på sin side gjerne undervurderer den.

"Tweens" og tro

Mange menigheter erfarer at barn som har vokst opp i menigheten, begynner å forlate den allerede i 11 års alderen. Spørsmål mange stiller er: *Hva gjør vi med dem før de blir skikkelige tenåringer og kan begynne på ungdomsklubben? Hvordan forteller vi om Jesus til dem som allerede har "hørt alt"?*

De som er unge i dag, har en annen form for forståelse av sannhet enn det som har vært vanlig tidligere. Sannheten kan forandres fra dag til dag og fra person til person, sies det. Mange ungdommer som går i kirken er kristne fordi de anser det som det beste akkurat nå. Men det som er skremmende, er at de kanskje lett vil forsvinne hvis det dukker opp noe som de oppfatter som bedre. Derfor må tweens lære de bibelske sannhetene. Følg denne tankerekken: Hvis det ikke er noe som er absolutt sant, er det heller ikke noe som er rett eller galt, og da er det egentlig ikke noe som er synd. Og da trenger vi jo ikke tilgivelse for noe, og dermed er det til slutt ikke nødvendig med en frelser.

Fra de er små barn og fram til denne alderen blir retningen for livet lagt, ifølge en undersøkelse av George Barna. Han har i over 20 år studert det amerikanske folkets tro og livsførsel. I 2000-2004 arbeidet han med en undersøkelse om barn og barns tro. Han har kommet frem til at oppfatningene og verdiene som styrer menneskers oppførsel, stort sett skapes før fylte 13 år, og at det religiøse synet man utvikler før fylte 13 år, er det synet man i grove trekk beholder resten av livet. De viktigste åndelige valgene tas mens man er ung. Husk at tweens faktisk er naturlige åndelige skapninger, noe som vi

voksne ofte glemmer. Kristendom er et livslangt forhold til Gud – et levende, voksende forhold i forandring. Hvordan kan vi gi næring til deres trosliv? Her er noen tips hentet fra boken "Tweens spirituality":

Samtal med tweensa og still dem spørsmål. Lytt til dem, og la dem stille deg de tøffe, vanskelige spørsmålene. Noen ganger kan du skaffe hjelp for å besvare disse spørsmålene. Andre spørsmål kan du la forbli ubesvarte. Det er bra å la tweens spekulere og arbeide seg gjennom noen åndelige spørsmål selv. Det tillater større åndelig modning. Det er viktig å gi tweens betydningsfulle måter å delta i menighetslivet og i gudstjenesten på. De trenger å erfare ting selv, og de elsker utfordringer.

Tweens lærer best ved å observere oppførsel. De vil observere hvordan du lever, og har en veldig god radar som raskt ser om du lever som du lærer. En annen viktig ting er å SE tweensa og å hilse på dem ved navn. Yngre barn får masse oppmerksomhet fordi de er søte, men når barna blir tweens, kan de lett føle at de har blitt usynlige i menigheten (med mindre de lager trøbbel). Det er derfor bra å oppmuntre til bevisste personlige relasjoner mellom tweens og voksne menighetsmedlemmer.

Forslag til program

Denne dvd'en og dette heftet kan brukes på mange ulike måter. Det er lagt opp til at dere som ledere kan forme samlinger selv, men vi har laget to maler som kan være gode utgangspunkt for to eller tre samlinger knyttet til hver episode.

Mal 1

Første samling

Si kort hva temaet for de tre neste samlingene er. Still noen åpne spørsmål knyttet til temaet. Bruk gjerne refleksjonsspørsmålene knyttet til temaet.

Vis episoden.

Andre samling

Hold en andakt knyttet til temaet. Bruk egne erfaringer og bibelvers vi har foreslått, eller finn egne bibelvers.

Gjennomfør Dig Deeper praksis.

Tredje samling

"Dig Deeper storsamling"

Oppsummer de to foregående samlingene.

Bruk refleksjonsspørsmålene til:

- Gruppesamtaler (se neste side)
- Å lage et intervju med en av deltakerne, en av lederne, den lokale presten/pastoren eller andre

Mal 2

Første samling

Vis episoden.

Gjennomfør Dig Deeper praksis

Andre samling

"Dig Deeper storsamling"

Oppsummer første samling.

Bruk refleksjonsspørsmålene til:

- Gruppesamtaler (se neste side)
- Å lage et intervju med en av deltakerne, en av lederne, den lokale presten/pastoren eller andre

Dig Deeper praksis

Dig Deeper praksis er et element som er med på å bygge tro gjennom handlinger. I kristen tradisjon finnes det et vell av riter og praksiser som har hjulpet og som hjelper kristne til å fokusere på Gud og på sin relasjon til han. I vår tid er involvering en selvfølgelighet i de fleste sammenhenger, og slik ønsker vi også at det skal være i Dig Deeper.

Vi har lagt vekt på handlinger som skal være enkle å gjennomføre og som krever lite forberedelser. Suppler gjerne med egne ideer!

Gruppesamtaler

Hvordan tror du det oppleves for en elleveåring å bli lyttet til? Å bli tatt seriøst? Å få legge sitt liv i Guds hender sammen med en leder? Å ha gruppesamtaler med tweens kan være en utrolig givende opplevelse. Når man åpner for løs prat i mindre grupper dukker det opp gode muligheter til å prate om viktige tema. Samtidig er muligheten til å gå sammen i prosessen fra barn til ungdom en gave, både for den som følger og for den som blir fulgt.

Både kroppen og virkelighetsoppfattelsen til tweens er i rivende utvikling, så vær forberedt på vitser, protester, stillhet, mumling, hopping, latter, gråt, fnising og andre uventede eller ventede utfall. Med andre ord kan det å lede gruppesamtaler ikke bare være givende, det kan også være en ganske frustrerende opplevelse. Da er det viktig å huske på at din rolle er å være tilstede, lytte og vise at du bryr deg.

I en gruppesamtale skal det være rom for alle, og ærlighet bør gis større ros enn korrekthet. Det har hendt at slike samlinger blir konkurranser i prektighet og da bommer man på målet. Det skal være enkelt og ustraffbart å dele alle sider av livet for alle deltakere. Som leder er ikke din viktigste oppgave å gi alle de gode svarene, men å stille de rette spørsmålene, samtidig som du skal styre ordet og gi rom til alle deltakerne.

Hvor mange bør man være i en gruppe?

Vi anbefaler å være minimum tre og maksimum åtte. Det skal være plass til alle stemmer i gruppen!

Bør vi være rene gutte- og jentegrupper?

Ja. Det gjør det enklere å snakke om ting som handler om kjønnsrelaterte tema, som for eksempel onani, sex, menstruasjon og pornografi.

Hvordan løsner man på praten?

En god måte å hjelpe praten i gang på, er å bruke en liten gjenstand som sendes rundt i en bestemt retning. Den som holder gjenstanden er den eneste som har lov til å snakke. Dersom noen ikke ønsker å snakke, kan vedkommende sende gjenstanden videre uten å si noe.

Hvordan skal vi be?

I Matteus 6, 7-8 står følgende: *Når dere ber, skal dere ikke ramse opp ord slik hedningene gjør; de tror de blir bønnhørt ved å bruke mange ord. Vær ikke lik dem! For dere har en Far som vet hva dere trenger, før dere ber ham om det.*

Det er stor forskjell på tweens. Noen er vant til å be lange bønner ved kjøkkenbordet hjemme, mens andre aldri har kastet seg ut på bønnens vinger. Det kan være lurt å gi rammer for selve bønningen; for eksempel at de som ønsker det kan be en setning eller at deltakerne bare sier et ord hver.

Hvor deltagende skal lederen være?

Tommelfingerregel: En enkel setning i rett tid kan bety mye mer enn lange forklaringer og vise ord.

Hva gjør man med de vanskelige spørsmålene?

Erfaringsmessig blir kjappe svar på vanskelige spørsmål ofte mangelfulle og noen ganger misvisende. Undervisningen i en slik gruppe vil skje i en felles prosess hvor deltakere og leder lærer av hverandre, og ofte vil man med tiden finne svar på vanskelige spørsmål sammen. For deltakerne kan det være like viktig å få lov til å sette ord på utfordringer og problemområder i sine liv, som å få svar. Stikkord; aktiv lytting.

Hva skal jeg gjøre hvis vi nesten ikke snakker om Gud?

Gud bryr seg om hele livet og om hele mennesket. Slik sett vil alt som blir sagt på en eller annen måte angå Gud. Kanskje kan du hjelpe deltakerne til å forstå nettopp dette; at Gud bryr seg om hele mennesket. En fin måte å vise det på er å be for utfordringer og takke for takkeemner som dukker opp i løpet av samtalen.

Hva gjør jeg hvis jeg oppdager grenseoverskridende adferd?

Som leder er det ikke din oppgave å rydde opp i saker knyttet til grenseoverskridende adferd som pedofili, incest eller vold i hjemmet. Det beste du kan gjøre er å ta kontakt med din nærmeste leder eller annen leder i menigheten eller laget som du stoler på. Uansett hvilken tilhørighet du har, kan du ta direkte kontakt med FERØ (Frikirkens Fag Etske Råd i Overgrepssaker) via arnfinn.loyning@frikirken.no.

SAMLINGER

I dette kapittelet har vi skrevet tre forslag til samlinger knyttet til hvert tema slik som foreslått i mal 1 på side 7. Det er også mulig å hente ut poster slik at dere kan følge mal 2, som dere også finner på side 7. Dersom dere ikke ønsker å bruke disse forslagene, står dere fritt til å klippe, lime, kutte og erstatte poster.

TEMA 1 – TRO OG TVIL

Første samling

1. Si kort hva temaet for de tre neste samlingene er. Still noen åpne spørsmål knyttet til temaet. Bruk gjerne refleksjonsspørsmålene.

2. Vis episode nummer en.

Andre samling

1. Hold en andakt knyttet til temaet. Bruk egne erfaringer og bibelvers vi har foreslått, eller finn egne bibelvers.

Tvileren Tomas: Johannes 20, 24 – 31

Røveren på korset: Lukas 23, 39 – 43

Den lille bibelen: Johannes 3, 16

2. Gjennomfør Dig Deeper praksis – en eller flere.

A. Alle reiser seg og nynner en tone helt lavt. Etter hvert viser en av lederne at deltakerne kan øke volumet. Til slutt vil det runge mange ulike toner i rommet. Alle har sin unike stemme. Overfor Gud er alle unike. Avslutt praksisen ved å si noe om at Gud kjenner alle følelser, tanker, lengsler, gleder og sorger hver enkelt har.

B. Sett frem plastelina, tegnesaker eller lignende, og be alle lage sitt bilde av Gud. Det bør også være mulighet for å skrive. Når alle har laget sitt Guds-bilde, oppsummer i felleskap og legg vekt på at Gud er utrolig mangfoldig og stor og at ingen helt ut klarer å forstå Gud, men at alle kan bli kjent med han.

C. Deltakerne og lederne får hver sin post-it-lapp og noe å skrive med. På lappen skriver de et ord som de tenker på når de hører ordet tro og / eller hva de tror på. Så går alle frem og fester lappene på en vegg/tavle, før dere leser lappene høyt. Gi eventuelt noen korte kommentarer. Unngå å si at noen av forslagene er feil.

Tredje samling ”Dig Deeper storsamling”

1. Det kan være lurt å starte storsamlingen med en oppsummering av første og andre samling.

Oppsummering av episode 1

Line har sett et eksperiment på nettet som hun ikke klarer å overbevise Henrik og Daniel om at er sant. I en park møter vi Tomas som ikke tror på Jesus før han har fått se. Jesus sier at de som ikke ser, men som likevel tror er salige, det vil si lykkelige eller gratulerte (Oppslagsdel, Det nye testamentet, Det Norske Bibelselskap; 2007). Rundt det store treet finner Anders, Line, Daniel og Henrik ut at de alle tror på Gud, selv om de tror på litt ulike måter. Line prøver eksperimentet og Daniel og Henrik må bøye seg i støvet når det viser seg å fungere.

Oppsummering av andre samling. Noter selv. Hvis det ikke er plass, bruk eget ark.

2. Refleksjonsspørsmål.

- a. Hva vil det si å tro på noe?
- b. Vi tror på mange ting vi ikke kan se, hvilke ting kommer du på? (Eks. kulde og varme)
- c. Finnes det forskjellige typer tro? I så fall hvilke?
- d. Kan man tvile og likevel være kristen?
- e. Finnes det noe som er mer sant enn noe annet?
- f. Hva er det som avgjør om du tror på Gud eller ikke?
- g. Hva tror du skjer etter døden?
- h. Hva er forskjellen på tro og håp?

TEMA 2 GUD ER SKAPER

Første samling

1. Si kort hva temaet for de tre neste samlingene er. Still noen åpne spørsmål knyttet til temaet. Bruk gjerne refleksjonsspørsmålene.

2. Vis episode nummer to.

Andre samling

1. Hold en andakt knyttet til temaet. Bruk egne erfaringer og bibelvers vi har foreslått, eller finn egne bibelvers.

Gud skaper mennesket i sitt bilde: 1.Mosebok 1, 26 – 27.

Du har vevd meg i mors liv: Salme 139, 13 - 16

Skapt til Guds ære: Jesaja 43, 7

2. Gjennomfør Dig Deeper praksis – en eller flere.

A. Sett frem tegnesaker og be alle lage et selvportrett. Når selvportrettene er ferdige, kan dere henge dem opp på veggen og snakke litt om at alle på disse tegningene er skapt i Guds bilde; at de har likhetstrekk, kanskje både ytre og indre, med Gud. Et tips som kan bidra til å engasjere alle i tegneprosessen, er å gi en tidsramme på for eksempel 3 minutter. Målet er ikke å være raskest, men å bruke nøyaktig tre minutter på kunstverket.

B. Ta et polaroidbilde av alle som er på samlingen. Del ut et bilde til hver deltaker. Alle bør få et bilde av en de kjenner. Ingen skal få bilde av seg selv. Be alle om å skrive noe de liker ved den avbildede personen på baksiden av bildet. Når dere er ferdige kan dere enten la deltakerne ta med bildet hjem, eller dere kan henge bildene et sted i lokalet.

C. Del ut et ark til hver deltaker. Dette festes på ryggen med tape eller lignende. Alle deltakere får hver sin penn/tusj. La deltakerne gå rundt i rommet og skrive komplimenter på hverandres ark, bruk så lang tid dere synes er nødvendig. La deltakerne få med seg arket hjem.

Tredje samling "Dig Deeper storsamling"

1. Det kan være lurt å starte storsamlingen med en oppsummering av første og andre samling.

Oppsummering av episode 2

Daniel og Henrik er ute i skogen og beundrer Guds skaperverk. Daniel forteller om hvordan Gud har skapt verden og at det er Gud som opprettholder livet på jorden. Line og Anders lurer på hva det vil si å være skapt i Guds bilde. Sammen reiser alle fire til et atelier hvor Daniel har gjort klart til å male selvportrett. Alle maler hvert sitt portrett og får vite at Gud er fornøyd med det han har laget, og at alle er skapt i Guds bilde.

Oppsummering av andre samling. Noter selv. Hvis det ikke er plass, bruk eget ark.

2. Refleksjonsspørsmål.

- a. Hva vil det si å ligne på noen?
- b. Synes du selv at du minner om en av foreldrene dine? Hvordan?
- c. Kjenner du noen som ligner på deg selv?
- d. På hvilke måter tror du at du ligner på Gud?
- e. Hvordan tror du Gud ser ut?
- f. Hvilke egenskaper tror du Gud har gitt deg?
- g. Tror du at det finnes noen mennesker som er skapt mer i Guds bilde enn andre?
- h. Hvordan kan du hjelpe deg selv til å huske på at du er skapt i Guds bilde?

TEMA 3 SYNDEFALLET

Første samling

1. Si kort hva temaet for de tre neste samlingene er. Still noen åpne spørsmål knyttet til temaet. Bruk gjerne refleksjonsspørsmålene.

2. Vis episode nummer tre.

Andre samling

1. Hold en andakt knyttet til temaet. Bruk egne erfaringer og bibelvers vi har foreslått, eller finn egne bibelvers.

Syndefallet: 1. Mosebok 3, 1 – 19

Utgangen fra Egypt som bilde på at Gud gir nye sjanser: 2. Mosebok 5 – 14.

Guds nåde i Det gamle testamente: Salme 136. Teksten viser hvordan Gud, på tross av Israelsfolkets feiltrinn, velsigner dem. Miskunn er beslektet med ord som barmhjertighet og nåde. Miskunn forutsetter med andre ord at det har skjedd et overtramp i forhold til Guds bud.

2. Gjennomfør Dig Deeper praksis

A. Del deltakerne inn i grupper på cirka fem. Hver gruppe former en liten rekke ved å holde personen foran på skuldrene. De fire fremste lukker øynene mens den bakerste personen styrer gruppen ved å rope fremover, bakover, til venstre og til høyre. Når lederen roper "trass," skal de fire fremste i hver gruppe gå motsatt vei av det den bakerste personen sier.

B. Lag tre eller flere bønnestasjoner som har hvert sitt tema. Forslag til tema er krigsherjede områder, sult, fattigdom i Norge, fattigdom i verden og miljøvern. Det er fint hvis dere også velger et eller flere tema som er aktuelle for deres nærområde. La deltakerne gå rundt og be for mennesker som er berørt av de ulike temaene.

Tredje samling "Dig Deeper storsamling"

1. Det kan være lurt å starte storsamlingen med en oppsummering av første og andre samling.

Oppsummering av episode 3

Daniel og Line ser på nyhetene og blir nedslått av alt det vonde som skjer i verden.

Henrik påstår at det står i Bibelen at verden ikke er perfekt, og at syndefallsfortellingen

viser hvordan mennesket valgte å bryte Guds vilje. Men Gud sluttet ikke å elske

menneskene, og han ville være sammen med dem. Gud tåler ikke synd, så han

laget loven slik at menneskene kunne unngå synd. Som vi ser i fotballkampen, brøt

menneskene Guds bud og oppfordringer, men fikk mange nye sjanser. Til slutt bestemte Gud seg for å sende Jesus.

Oppsummering av andre samling. Noter selv. Hvis det ikke er plass, bruk eget ark.

2. Refleksjonsspørsmål.

- a. Spiller du fotball? Hva er gøy med å spille fotball?
- b. Hvilke program liker du å se på TV?
- c. Hva er det å ha fri vilje?
- d. Dersom du kunne forandre verden, hva ville du forandret på?
- e. Hvordan er det å ha det slik som Henrik har det på fotballbanen i episoden om syndefallet?
- f. På hvilke måter kan du se at verden er et vondt sted?
- g. På hvilke måter synes du verden er et godt sted?
- h. Hvorfor sendte Gud Jesus til jorden?

TEMA 4 JESUS ER FRELSER

Første samling

1. Si kort hva temaet for de tre neste samlingene er. Still noen åpne spørsmål knyttet til temaet. Bruk gjerne refleksjonsspørsmålene.
2. Vis episode nummer fire

Andre samling

1. Hold en andakt knyttet til temaet. Bruk egne erfaringer og bibelvers vi har foreslått, eller finn egne bibelvers.

Den lille bibel, utvidet: Johannes 3,16-17

Ved hans sår har vi fått legedom: Jesaja 53, 5

Røveren på korset: Lukas 23, 39 – 43

2. Gjennomfør Dig Deeper praksis

A. Nattverd. Å delta i nattverd skal alltid være en frivillig handling. Derfor er det viktig at deltakerne får god informasjon om hva som skal skje på forhånd. Vi anbefaler dere å lese "Innledning om nattverden" på side 23 for deltakerne gangen før dere feirer nattverd sammen. Ut over det er det viktig at dere følger reglementet for nattverd som finnes i deres kirkesamfunn. Nattverdsliturgi, se side 23.

B. Lag tre eller flere stasjoner i et stort rom. Legg til rette for syndstilgivelse, bruk gjerne steiner deltakerne kan legge ned foran et kors. Tegn et hjerte på et stort stykke papir, skriv "Jesus sitt hjerte" et sted på papiret, og si at alle som ønsker å si "Ja til Jesus" kan skrive navnet sitt i hjertet. Inviter til forbønn i en stille krok. La deltakerne be for hverandre, eller bruk en eller flere av lederene som forbedere.

C. Lag en Dig Deeper skattejakt i nrområdet. Lag et enkelt kart og sett ut poster. Postene kan være alt fra et bibelvers på et tre/lyktestolpe, til et dramastykke med kostymer og rekvisitter. Bruk fantasien!

Tredje samling "Dig Deeper storsamling"

1. Det kan være lurt å starte storsamlingen med en oppsummering av første og andre samling.

Oppsummering av første episode

Anders lurer Henrik og Daniel til å tro at han har funnet et skattekart på et loppemarked. Guttene går fem på og blir med Anders på skattejakt. Underveis får vi se intervjuer hvor ulike mennesker forteller hva de forbinder med ordet redningsmann. Vi får også møte en ambulansarbeider, Sakkeus og Jesus. Til slutt får vi vite at Jesus, og det han måtte tåle og lide på korset, er den egentlige skatten og at han vil være alle menneskers redningsmann.

2. Refleksjonsspørsmål.

- a. Finnes det flere typer yrker hvor en av de viktigste oppgavene er å redde andre mennesker? Hvilke?
- b. Hva vil det si å tilgi?
- c. Når trenger vi å bli tilgitt?
- d. Hva tror du det er vanskelig for oss mennesker å tilgi?
- e. Hvordan føles det å tilgi noen?
- f. Hvordan føles det å bli tilgitt?
- g. Hvorfor døde Jesus?
- h. Finnes det noe Gud ikke kan tilgi?

TEMA 5 - JESUS ER SANN GUD

Første samling

1. Si kort hva temaet for de tre neste samlingene er. Still noen åpne spørsmål knyttet til temaet. Bruk gjerne refleksjonsspørsmålene.

2. Vis episode nummer fem.

Andre samling

1. Hold en andakt knyttet til temaet. Bruk egne erfaringer og bibelvers vi har foreslått, eller finn egne bibelvers.

Jesus som tolvåring i tempelet: Lukas 2, 41-51

Jesus stiller stormen: Matt 8, 23-27

Jesus er Guds sønn: Matteus 16, 13-20 og Johannes 20, 31

2. Gjennomfør Dig Deeper praksis

A. Be alle deltakerne legge seg ned på gulvet. Sett på rolig musikk og demp lyset. Be alle deltakerne lukke øynene og la det være stille i rommet en liten stund. Oppfordre deltakerne til å plassere seg selv midt i historien du skal fortelle. Gjenfortell historien om den lamme mannen fra Lukas 5, 17-26. Hjelp deltakerne til å finne en plass i historien. Kanskje sitter de inne i huset? Står de på utsiden? Legg vekt på stemning, lukter, lyder og omgivelser. Det kan være en fordel å være flere som leser slik at dere kan representere ulike stemmer i historien.

B. Del ut små lapper til alle deltakerne, bruk gjerne post-it-lapper. Be alle skrive tre ting de ønsker å be til Jesus om. Informer om at dere vil brenne lappene etterpå. Les gjerne fra misjonsbefalingen i Matteus 28, 18-20. Legg vekt på "*Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden*" og "*Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.*" Samle lappene inn og be sammen for bønneønskene som er skrevet, men unngå å lese dem. Brenn lappene.

C. Del deltakerne inn i grupper på cirka fem. Gi en utgave av Det nye testamentet pluss penn og papir til hver gruppe. Dersom dere har NT hvor Jesus sine ord står i rødt, kan det være til ekstra hjelp. La deltakerne få seks minutter til å finne frem til steder i NT hvor Jesus gjør under. Oppsummer i fellesskap og gi en liten premie til alle deltakerne.

Tredje samling "Dig Deeper storsamling"

1. Det kan være lurt å starte storsamlingen med en oppsummering av første og andre samling.

Oppsummering av episode fem

Anders og Daniel kjeder seg, men Henrik ber guttene med ut på tur. Henrik forteller historien om da Jesus ble igjen i tempelet som tolvåring, og vi får se en gutt som ordner opp på farens arbeidsplass. De tre guttene går en tur i skogen før de kommer frem til havet hvor de griller og hygger seg. Der leser de om at Jesus stilte stormen og Daniel forsøker å få havet til å forandre seg, uten å lykkes.

Oppsummering av andre samling. Noter selv. Hvis det ikke er plass, bruk eget ark.

2. Refleksjonsspørsmål.

- Har du noen gang vært på havet når det har vært store bølger? Hvordan var det?
- Kan du komme på flere undre Jesus gjorde? Hvilke?
- Hvordan tror du Jesus var da han var på din alder?
- Hva er betydningen i spillet om gutten på farens kontor?
- Er Jesus Guds sønn?
- Hva er det viktigste Bibelen har å si til oss?
- Kan noen stå opp fra de døde?
- Hvorfor feirer du påske?

RESSURSER

ORGANISASJONER

www.fribu.no

www.acta.as

www.krik.no

www.willowcreek.no

www.nmu.no

www.kfum.no

www.alphanorge.no

www.bibelleseringen.no

www.nssf.no

www.kirken.no/storstavalt

FILMER

Her er forslag til noen filmer som er et godt utgangspunkt for samtaler. Vi anbefaler selvfølgelig at gruppeleder ser filmen på forhånd. Vi har valgt å markere filmene som har 11-årsgrense.

Istid-filmene

Det levende slottet

Sammen er vi mektige (11)

Jesus fra Nasaret

Josef

Moses

Prinsen av Egypt

De tre første Harry Potter-filmene (11)

I et spill, i en gåte (anbefales fra 11 år)

Pay it forward (11)

A knights tale (11)

Truman show (11)

Bruce Almighty (11)

Evan Almighty

Agent Cody Banks (11)

Narnia (11)

Shrek-filmene

FILMER TIL UNDERHOLDNINGSBRUK

- Bolt
- Småspioner
- Venner for livet
- Ulvesommer (noe banning)
- The Italian Job (11-årsgrense med en litt stygg skytescene midt inni, men ellers en grei spenningsfilm med mye stilig bilkjøring og sleipe tyver...)

DATASPILL

MX vs. ATV Untamed

I dette spillet kan du velge mellom å kjøre crossmotorsykler, firhjulinger og biler.

Poenget er å bli god på triksing, å kontrollere ditt kjøretøy på best mulig måte, samt vinne løpet.

Guitar Hero 3, Legend of Rock

Slipp løs rockeren i deg og spill skikkelige rockelåter sammen med kjente musikere.

Nights Journey of dreams

Bli med inn i Will eller Helens merkelige drømmer. Dette er et Wii-eksklusivt spill hvor man ikke nødvendigvis må bruke Wii-kontrollen.

Patapon (12 års grense)

Patapon er et krigsspill med en god del strategi. Du kriger med spyd, pil og bue, klubber og mange andre slags våpen.

Buzz

Quiz eller oppgaver.

NETTSTEDER

www.bibelen.no	www.toolfortalks.com	www.promiseland.no
www.soulchildren.no	www.ungdomsarbeid.no	www.barnevakten.no
www.damaris.no	www.thebricktestamente.com	www.bark2.no (TV2 tweenside)
www.konfirmantonline.no	www.smootown.no	www.ung.no

MUSIKK

SoulChildren	Impuls
Ungfila	Aaron Marcellus and the Will Band

LITTERATUR

Faglitteratur

Campell, Ross *Glade og trygge barn*

Chapman, Gary

Davis, Ken

How to talk to youth and keep them awake at the same time

Dobson, James

Forstå gutter

dos Santos, Daniel

B-Tween – smågruppeopplegg for 10-13(14) år

Heskje, Ingrid

Grossman, Dave

Stopp skytingen på barnerommet

Holmquist, Morten

Jeg tror jeg er lykkelig

Maxwell, John

Bli en tenåringsleder

Pollard, Nick

Hvorfor oppfører de seg slik

Warren, Rick

Målrettet ungdomsarbeid

Østergaard, Søren

Generasjon Happy

Oppbyggelig litteratur

Burke, John

No perfect people allowed

Miller, Donald

Blue like jazz

Tveitereid, Knut

En helt overkommelig disippel

Young, William P

The Shack

NATTVERDSLITURGI

Innledning om nattverden - leses også i løpet av samlingen før nattverdshandlingen.

Nattverd er en fantastisk handling som Jesus ba alle sine disipler feir. Den er for alle som ønsker å ha noe med Jesus å gjøre, for alle som vet at de trenger Jesu tilgivelse og vil ha Jesus som sin venn.

Når vi feirer nattverd, spiser vi et stykke brød og drikker litt vin eller druesaft. Det gjør vi for å minne hverandre om at Jesus døde for vår skyld – at han elsker oss. Brødet og vinen er ikke bare brød og vin lenger, men det er også Jesus. Dette er på mange måter fryktelig rart, og vi forstår det ikke fullt ut. Derfor kaller vi det et mysterium. Jesus sier at hver enkelt av oss tar imot hans tilgivelse når vi spiser og drikker dette. Så når du kjenner brødet i munnen etterpå, så kan du tenke at Jesus er like virkelig som brødet du tygger. Nattverd er en fullstendig frivillig handling, så hvis du av en eller annen grunn ikke ønsker å delta, kan du få lov til det.

Nattverdsmåltidet

Nattverdsmåltidet er for alle som trenger Guds nåde og som ønsker at Jesus skal bo i hjertene deres. Nattverden er et nådemiddel, det vil si at Gud gir oss sin usynlige nåde ved synlige midler. I nattverden får vi derfor del i Jesus sitt legeme, og får tilgivelse for våre synder.

Like virkelig som brødet du holder i hånden, er Jesus til stede med sin tilgivelse. Like virkelig som vinen du kjenner på tungen, er fellesskapet med Gud i Jesus Kristus.

Nattverden er også et fellesskapsmåltid der vi minnes Jesus sitt liv, død og oppstandelse og sammen ser fram mot den dagen vi skal få spise og drikke sammen med han, hjemme hos Gud. La oss be

- A:** Vår Far i himmelen!
La navnet ditt helliges.
La riket ditt komme.
La viljen din skje på jorden slik som i himmelen.
Gi oss i dag vårt daglige brød, og tilgi oss vår skyld, slik også vi tilgir våre skyldnere.
Og la oss ikke komme i fristelse, men frels oss fra det onde.
For riket er ditt og makten og æren i evighet.
Amen.

La oss høre hvordan Jesus innstiftet nattverden. Vi leser i fra 1 Kor 11; 23-26:

- L:** I den natt da Herren Jesus ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det og sa: "Dette er min kropp, som er for dere. Gjør dette til minne om meg!" Likeså tok han begeret etter måltidet og sa: "Dette begeret er den nye pakt i mitt blod. Hver gang dere drikker av det, gjør det til minne om meg!" For hver gang dere spiser dette brødet og drikker av begeret, forkynder dere Herrens død helt til han kommer.

- L:** *Tar vinen, løfter den og sier:* Herre, velsign denne vin. *Setter ned vinen og sier:* Velsignelsens kalk som vi velsigner, er den ikke samfunn med Kristi blod?

- L:** *Tar brødet, løfter det og sier:* Herre, velsign dette brød. *Setter ned brødet og sier:* Brødet som vi bryter, er det ikke samfunn med Jesu legeme?

- L:** **Kom for alt er ferdig**

Brød og vin deles ut med disse ordene:

Dette er Jesu legeme, gitt for deg. Dette er Jesu blod, utøst for deg.

L: Den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus har nå gitt oss sitt hellige legeme og blod som han gav til soning for alle våre synder. Han styrke oss og holde oss oppe i en sann tro til det evige liv. Amen.

Avslutning:

- L:** Ta i mot Herrens velsignelse.

- L:** Herren velsigne deg og bevare deg.
Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.
Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred